

Dersin Adı	Kodu	Yarıyılı	T+U	Kredisi	AKTS
Yakınçağ Osmanlı İktisat Tarihi	5224203	II	3+0	3	6
Ön koşul Dersler					
Dersin Dili	Türkçe				
Dersin Türü	Seçmeli				
Dersin Koordinatörü					
Dersi Veren					
Dersin Yardımcıları					
Dersin Amacı	Bu dersin amacı; bilim ile teknoloji, sanayi, ekonomi ve siyaset kavramları arasındaki ilişkileri kavramak, bilimsel üretimden kopan Osmanlı'nın askeri konularda, teknoloji, üretimde, ticaret, siyaset ve toplumsal meselelerde içine düştüğü sürecin sebep ve sonuçlarının öğrenilmesini sağlamaktır.				
Dersin Öğrenme Çıktıları	Bu dersin sonunda öğrenci; 1. Bilim ile teknoloji, sanayi, ekonomi ve siyaset kavramları arasındaki ilişkileri kavrar. 2. Bilimsel üretimden kopan Osmanlı'nın askeri konularda, teknoloji, üretimde, ticaret, siyaset ve toplumsal meselelerde içine düştüğü sürecin sebep ve sonuçlarını öğrenir. 3. Osmanlı Devleti'nin ekonomideki kötü gidişatı durdurmak için diğer devletlerle yaptığı anlaşmaları bilir.				
Dersin İçeriği	Dünyanın şahit olduğu üç büyük siyasi oluşumdan birisi olarak kabul edilen Osmanlı Devleti'ni, 17. yüzyıldan itibaren, klasik yapısını kaybetmeye ve değişmeye zorlayan dahili ve harici gelişmeler, Osmanlı Devleti'nin zamanla güç kaybetmesi, Avrupa'da Reform ve Karşı-reform hareketlerini takiben, bilim ve teknoloji alanında meydana gelen büyük gelişmeler, bu gelişmelerin kısa sürede üretim sürecinde ve savaş teknolojisinde de etkisini göstermesi, 18. yüzyılın sonlarından itibaren Avrupa'da meydana gelen Sanayi İnkılabı ve sonuçları, Osmanlı ülkesinin, Batılılar tarafından hem mümbit bir hammadde kaynağı, hem de elverişli bir açık pazar durumuna getirilme süreci, 1838 Osmanlı-İngiliz Balta Limanı Ticaret Anlaşması ile "serbest/liberal ekonomi"ye geçilmesi, yerel üretimin çökmesi ve ekonomide dışa bağımlı hale gelmesi, 1856 Paris Anlaşması ile kapitülasyonlar konusunda inisiyatifin tamamen Batılıların eline geçmesi, Kırım Savaşı esnasında, 1854'te başlayan dış borçlanma olayının 1881'de Osmanlı Devleti'nin ekonomik olarak iflası ile sonuçlanması, Duyun-ı Umumiye Teşkilatı'nın kurulması gibi konular ele alınacaktır.				
Haftalar	Konular				
1	Kaynak kitapların tanıtılması				
2	Ders içeriğinin ve amaçlarının anlatılması ve iktisat kavramı				
3	Osmanlı Devleti'ni, 17. yüzyıldan itibaren, klasik yapısını kaybetmeye ve değişmeye zorlayan dahili gelişmeler				
4	Osmanlı Devleti'ni, 17. yüzyıldan itibaren, klasik yapısını kaybetmeye ve değişmeye zorlayan harici gelişmeler				
5	Avrupa'da Bilim ve Sanayi İnkılabları				
6	Bilim ve Sanayi İnkılabları'nın üretim sürecinde ve savaş teknolojisinde etkileri				
7	Ara sınav				
8	Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı ülkesine etkileri: Osmanlı'nın Batılılar tarafından hem mümbit bir hammadde kaynağı, hem de elverişli bir açık pazar durumuna getirilme süreci				
9	Osmanlı'da 1838 Osmanlı-İngiliz Balta Limanı Ticaret Anlaşması ile "serbest/liberal ekonomi"ye geçilmesi				
10	Balta Limanı Ticaret Anlaşması'nın sonuçları: Mahalli üretimin çökmesi ve ekonomide dışa bağımlı hale gelmesi				
11	Kırım Savaşı ve 1854'te başlayan dış borçlanma olayı				
12	1856 Paris Anlaşması ile kapitülasyonlar konusunda inisiyatifin tamamen Batılıların eline geçmesi				
13	Dış borçlar, 1881'de Osmanlı Devleti'nin ekonomik olarak iflası ve Duyun-ı Umumiye Teşkilatı'nın kurulması				
14	Dersin öğrenme çıktıları ve genel yeterliliklerin değerlendirilmesi				

Genel Yeterlilikler

Bilim ile teknoloji, sanayi, ekonomi ve siyaset kavramları arasındaki ilişkileri kavramak, bilimsel üretimden kopan Osmanlı'nın askeri konularda, teknolojiye, üretimde, ticaret, siyaset ve toplumsal meselelerde içine düştüğü süreci sebep-sonuç ilişkisi çerçevesinde analiz edebilir.

Kaynaklar

- Cezar, Yavuz, "18. ve 19. Yüzyıllarda Osmanlı Taşrasında Oluşan Yeni Mali Sektörün Mahiyet ve Büyüklüğü Üzerine", *Toplum ve Ekonomi*, 9, 1996.
- _____, *Osmanlı Maliyesinde Bunalım ve Değişim Dönemi (XVIII. Yüzyıldan Tanzimat'a Mali Tarih)*, Alan Yayıncılık, İstanbul, 1986.
- _____, "Bir Ayânın Muhallefatı Havza ve Köprü Kazaları Ayanı Kör İsmail-Oğlu Hüseyin (Müsadere Olayı ve Terekenin İncelenmesi)", *Belleten*, XLI/161-164, 1977.
- Darling, Linda, "Ottoman Fiscal Administration: Decline or Adaptation?", *The Journal of European Economic History*, 26/1, 1997.
- _____, *Revenue-Raising And Legitimacy, Tax Collection and Finance Administration in the Ottoman Empire 1560-1660*, Leiden: E. J. Brill, 1996.
- Eldem, Edhem, *French Trade in Istanbul In The Eighteenth Century*, E. J. Brill, Leiden, 1999.
- _____, Goffman, Daniel and Masters, Bruce (Eds.), *The Ottoman City Between East and West*, Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
- Ergenç, Özer, "XVIII. Yüzyılda Osmanlı Taşra Yönetiminin Mali Nitelikleri", *Journal of Turkish Studies*, S. 10, 1986.
- Faroghi, Suraiya, *Osmanlı Dünyasında Üretmek, Pazarlamak, Yaşamak*, YKY Yayınları, 2003.
- _____, *Osmanlı'da Kentler ve Kentliler*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2000.
- _____, *Osmanlı Tarihi Nasıl İncelenir?*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2001.
- _____, *Osmanlı Tarihi ve Gündelik Yaşam*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2000.
- Findley, Carter, "Mâliyye", *The Encyclopaedia Of Islam*, 6, 2nd edition, Leiden: E. J. Brill, 1991.
- _____, "Muhassıl", *The Encyclopaedia Of Islam*, 6, 2nd edition, Leiden: E. J. Brill, 1991.
- _____, "Mutasarrıf", *The Encyclopaedia Of Islam*, 6, 2nd edition, Leiden: E. J. Brill, 1991.
- Genç, Mehmet, "Esham", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 11, İstanbul, 1995.
- _____, "İltizam", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 22, İstanbul, 2000.
- _____, *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, Ötüken Yayınları, İstanbul, 2000.
- _____, "18. Yüzyıla Ait Osmanlı Mali Verilerinin İktisadi Faaliyetin Göstergesi Olarak Kullanılabilirliği Üzerine Bir Çalışma", *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, S. 10, 1981.
- _____, "Osmanlı Maliyesinde Malikâne Sistemi", *Türkiye İktisat Tarihi Semineri, Metinler/Tartışmalar, 8-10 Haziran 1973*, eds. Osman Okyar-H. Ünal Nalbantoğlu, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1975.
- İnalçık, Halil, "Capital Formation in the Ottoman Empire", *Journal of Economic History*, vol. 29, 1969.
- _____, "Centralization and Decentralization in Ottoman Administration", *Studies in Eighteenth Century Islamic History*, eds. Thomas Naff and Roger Owen, Southern Illinois University Press, London, 1977.
- _____, "Military and Fiscal Transformation in the Ottoman Empire, 1600-1700", *Archivum Ottomanicum*, 6, 1980.
- _____, - Şevket Pamuk (Der.), *Osmanlı Devleti'nde Bilgi ve İstatistik*, Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara, 2000.
- _____, - Donald Quataert, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi (1300-1914)*, Eren Yayınları, İstanbul, 2000.
- Karpat, Kemal, *Osmanlı Nüfusu (1830-1914)*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2003.
- Nagata, Yuzo, *Tarihte Ayânlar, Karaosmanoğulları Üzerinde Bir İnceleme*, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1997.
- Neumann, Christoph K., "Selanik'te Onsekizinci Yüzyılın Sonunda Masarif-i Vilayet Defterleri, Merkezi Hükümet, Taşra İdaresi ve Şehir Yönetimi Üçgeninde Mali İşlemler", *Tarih Enstitüsü Dergisi*, 16, 1998.
- McGowan, Bruce, *Economic life in Ottoman Europe. Taxation, Trade and The Struggle for Land, 1600-1800*, Cambridge University Press, Cambridge, 1981.
- Quataert, Donald (Ed.), *Consumption Studies and the History of the Ottoman Empire, 1550-1922*, State University of New York, Albany, 2000.
- Pamuk, Şevket, *Osmanlı Ekonomisinde Bağımlılık ve Büyüme (1820-1913)*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1994.
- Salzmann, A., "An Ancien Regime Revisited: "Privatization" and Political Economy in the Eighteenth-Century Ottoman Empire", *Politics and Society*, 21/4, 1993.
- _____, *Measures of Empire: Tax-farmers and the Ottoman Ancien Regime, 1695-1807*, Unpublished Ph. D. thesis, Columbia University, 1995.
- _____, "Privatization and "Public" Office: The Voyvodalık of Diyarbakir in the Eighteenth Century", *The Turkish Studies Association Bulletin*, 16/2, 1992.
- Yediyıldız, Bahaeddin, "XVIII. Asır Türk Vakıflarının İktisadi Boyutu", *Vakıflar Dergisi*, 18, 1984.

Değerlendirme Sistemi
Ara sınav: % 40 Final: % 60

	PROGRAM ÖĞRENME ÇIKTILARI İLE DERS ÖĞRENİM ÇIKTILARI İLİŞKİSİ TABLOSU														
	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10	PÇ11	PÇ12	PÇ13	PÇ14	PÇ15
ÖÇ1	5	4	5	5	4	4	3	5	5	4	4	4	5	4	5
ÖÇ2	5	5	4	4	4	5	4	3	5	4	5	4	4	5	4
ÖÇ3	5	5	5	4	4	5	4	4	4	4	4	4	3	5	4
ÖÇ: Öğrenme Çıktıları PÇ: Program Çıktıları															
Katkı Düzeyi	1 Çok Düşük			2 Düşük			3 Orta			4 Yüksek			5 Çok Yüksek		

Program Çıktıları ve İlgili Dersin İlişkisi

	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10	PÇ11	PÇ12	PÇ13	PÇ14	PÇ15
Yakınçağ Osmanlı İktisat Tarihi	5	5	5	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4	5	4